

Budgettid – værdier og visioner i tal

Hvad skal vi med budgetter, når vi nu gang på gang erfarer, at de ikke holder? Tja, man kunne jo bruge anledningen til at se lidt dybere ind i skolens virksomhed og seriøst diskutere, hvordan man kan gøre mere for at fokusere de økonomiske ressourcer på skolens mål, værdier og visioner.

Skolens fremtid er bestyrelsens vigtigste opgave: Hvad vil vi? Hvordan kommer vi derhen? Hvilke barrierer kan vi forudse og hvordan overvinder vi dem? Det handler i høj grad også om penge.

Alle poster på skolens budget kunne være anderledes end de aktuelle tal! - Hvis omstændighederne var andre end det vi lige her og nu har at arbejde med. Omstændigheder lader sig påvirke - et hurtigt blik på analyserne af medlemsskolernes regnskaber bekræfter, at det ikke er ufravigelige lovmæssigheder, der bestemmer fx hvor stor lønudgiften, undervisningsudgiften eller varmeudgiften pr. elev skal være. Forskellene fra skole til skole er så store, at ingen kan være i tvivl om, at udgifter (og indtægter) langt hen er et resultat af de beslutninger, skolens bestyrelse og ledelse træffer. Det er jo opmuntrende! Der er muligheder - det forpligter, og det er faktisk spændende og sjovt at være med til at bruge dem.

Selvfølgelig er der begrænsninger - naivitet og dumhed belønnes heller ikke på en fri grundskole, det siger sig selv. Man skal være realistisk og forholde sig til den viden, der er til rådighed: Alt tyder fx på, at statstilskuddet stiger langsommere end lønninger og priser. På den anden side kan vi glæde os over, at skolerne er ved at komme rigtigt godt med, når det gælder ny løn - lilleskolerne ligger samlet set over gennemsnittet for alle frie grundskoler, og beløbene er nu så høje, at al snak om lønefterslæb burde forstumme og erstattes af en sober, bæredygtig aftalekultur på hver enkelt skole. Det kommer ikke af sig selv - er det noget, der skal sættes penge af til?

Hvor skal man satse? Gamle vaner kan koste dyrt og stå i vejen for at pengene flyder hen til de indsatsområder, der understøtter visionen. Så "fru vi plejer at..." skal ikke nødvendigvis inviteres med til bords. Man skal spørge til fremtiden:

- Er vi tilstrækkeligt fokuseret på skolens kerneydelser?
- Er der sat penge af til opgradering af de undervisningsområder, vi vil være kendt for?
- Gør vi nok for at understøtte medarbejdernes faglige og personlige udvikling?
- Er der penge til netværksarbejde og til at gå ind projektfællesskaber som måtte opstå i løbet af året?
- Har ledelsen ordentlige arbejdsbetingelser?

Automat-budgettering på grundlag af sidste års fakta er der ikke meget ved. Det bringer os ikke nærmere realiseringen af det vi hver især vil med vore skoler - og det er heller ikke sjovt! Bestyrelsesarbejde skal være sjovt for at blive vedkommende. God arbejdslyst - vi ses til regionsmøderne.

Venlig hilsen, *Torben Berg, formand for Lilleskolerne*

INDHOLD

Budgettid – værdier og visioner i tal

Demokrati og handlekraft – bestyrelsesarbejde er ledelse, men hvad vil det egentlig sige at varetage skolens interesser?

Personalegoder på lavt blus i frie grundskoler – vi skal føre en moderne personalepolitik, men har vi redskaberne?

Kort ny om lilleskoler og frie grundskoler – bl.a. om:

- Vækst i elevtallet
- Lokalløn på vej op
- Mentorordning
- Tilsyn - udvalg sat i stå
- Konference om specialundervisning
- Lilleskolefestival 2008 – radioreportage fra i år
- Tilsyn med skolernes værdigrundlag
- Tilskud til pilotprojekter om madordninger
- jubilæer

Høring om kreativitet, innovation og naturvidenskab – Hillerød Lille Skole har inviteret en række forskere, politikere og formidlere til en høring, den 10. januar på skolen. Alle er velkomne.

Kalender – 2007/08

REGIONSMØDER for bestyrelsesmedlemmer og ledere

Skolekultur og forældrekultur – to sider af samme sag

5. november på Randers Lille Skole - 7. november på Ryparken Lille Skole - 14. november på Roskilde Lille Skole. Kl. 17-21 – gratis – der serveres et let måltid
Engagement og indflydelse hænger sammen – hvordan udvikler vi et levende demokrati?

Eksempler og erfaringer – Bestyrelsens rolle og ansvar

Lilleskolerne

En sammenslutning af frie grundskoler

Ny Kongensgade 10, 1
1472 København K

Telefon 3330 7920
Telefax 7020 2643

Redaktion:
Peter Højgaard Pedersen

2. oktober 2007
Side 1 af 11

Oplæg og gruppedrøftelser

10 bud for godt bestyrelsesarbejde

1. Du skal varetage skolens interesse
2. Du er bestyrelsesmedlem - du er ikke forældre og heller ikke repræsentant for en gruppe af forældre eller andre særinteresser
3. Du er med til at træffe beslutninger om skolens fremtid og skal arbejde for at sikre skolens fortsatte eksistens
4. Du har et personligt ansvar
5. Du skal være saglig og fornuftig - pragmatisk og afbalanceret i forhold til idealer og de faktiske vilkår
6. *Beslutningerne træffes på bestyrelsesmøderne på et fyldestgørende grundlag - der kan ikke træffes beslutninger mellem bestyrelsesmøderne* ("Bestyrelsen virker kun på bestyrelsesmøder" - Bestyrelsesposten, nr. 1, 4. september 2007, s. 7)
7. Ansvars- og opgavefordelingen mellem bestyrelse og skoleleder skal holdes klar og respekteres - bestyrelsen er hverken personaleleder, sagsbehandler eller pædagogisk leder
8. Du er ikke klageinstans og bestyrelsen er ikke et ankenævn for beslutninger truffet af andre på skolen som har kompetence til at træffe beslutninger
9. Du har tavshedspligt og skal være opmærksom på din habilitet
10. Du er en del af skolens valgte ledelse og repræsenterer skolen som undervisningsinstitution - du har aldrig fri

Lilleskolerne har formuleret "10 bud for godt bestyrelsesarbejde", til indkomne for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer. De 10 bud er sammenfattet nogle erfaringer i 10 gode råd, som man kan tage med sig, diskutere og lade sig inspirere af. Bestyrelsesposten bringer i løbet af skoleåret 07/08 en klumme om hvert af de 10 bud. Klummerne skrives af 10 personer med erfaring fra ledelse på lilleskoler.

Bestyrelsesarbejde - ledelse

Demokrati og handlekraft

"Du skal varetage skolens interesser"

Det er Lilleskolernes 1. bud på godt bestyrelsesarbejde. Men hvem er skolen egentlig? Hvorfor skal man hele tiden være over den? Hvad gør vi?

Af Inger Kvist, skoleleder på Lilleskolen i Odense

Når jeg tænker på bestemte skoler, dukker der altid ansigter op; på børn, lærere eller måske skolelederen, alt afhængigt af på hvilken måde jeg kender skolen. Der hører også ofte bygninger, legeplads eller bestemte situationer til - en undervisning, en koncert, en samtale. Der kan ligefrem være dufte, et særligt lys eller en stemning i erindringen.

Er det så skolen?

Ja - og nej! Det var skolen, som den så ud netop den dag med netop de lærere og børn, som netop gjorde sådan.

Skolen i den forstand er ikke bestyrelsens arbejdsplads.

Skal man prøve at gøre sig klart, hvilke ansvarsområder bestyrelsen har, er det bedre at betragte skolen som en konstruktion, en institution, som har et formål og en virksomhed. Set på den måde er

skolen et fletværk af usynlige tråde, som ingenting er i sig selv. Kun befolket og levet bliver den synlig og får værdi.

Skolen kan ikke vente

Kunne man bare få fred og ro til at lave skole, ville det helt sikkert være meget bedre. Men den går ikke. Skolen er under konstant påvirkning, udefra såvel som indefra. Det må bestyrelsen forholde sig aktivt til - gerne proaktivt.

Som eksempler på udefra kommende krav kan man på lovgivningsområdet nævne den nye eksamenspakke, vi fik sidste år. Ikke just en gave, men pakkes ud skulle den, og bestyrelsen måtte forholde

sig til, hvordan de nye krav kunne spille sammen med den skole, vi ønsker at lave.

Næsten lige så kontant øver også markedskræfterne indflydelse på skolen og har betydning for fx lånoptagelse, renteniveau, priser på byggeri mv.

Også mange lokale forhold påvirker skolen. Elevgrundlaget kan ændres, hvis fx busruter ophører, kommunale ydelser kan tabes eller vindes, alle folkeskoler i området får måske skolemad næste år. Hvad gør vi så?

Det er så langt fra alle emner, der er lige interessante at beskæftige sig med i bestyrelsen, men til gengæld kan man glæde sig over at se, hvor stor betydning det har for skolen, når tingene lykkes - når man ikke er blevet løbet over ende, blot fordi man har sovet i timen. Allerhelst skulle man jo være på forkant.

Endelig handler det i bestyrelsen om at kunne tage bestik af den tid, det samfund, den kultur, vi lever i. Hvad er det børnene har med sig? Hvad er forældrenes udgangspunkt og forventninger? Hvor er det, vi som samfund er på vej hen? Hvilke forandringer skal der til i skolen, for at vi kan matche og skabe fremtiden - om 5 minutter, om 10 år?

Bestyrelsen skal ikke ind i detaljerne, men den skal skabe rammerne, og den skal have blik for, at disse hele tiden er under forandring, hvad enten vi vil det eller ej.

Man kan sige, at det er bestyrelsens opgave til stadighed at *definere* og *tilvejebringe* de bedste forudsætninger for et godt liv - som barn og som voksen.

Når forudsætningerne og rammerne er der, kommer de udøvende på banen. Det er børnene, personalet og forældrene. Det er dem, der hver dag levendegør og i virkeligheden skaber skolen.

Hvem er skolen egentlig for?

Er det børnene her og nu. Er det børnene som voksne? Erhvervslivet, demokratiet eller samfundet her og nu?

Hvilke opgaver har skolen helt konkret?

Bestyrelsen må forholde sig bevidst til "produktet". Det er ikke tilstrækkeligt med en værdidebat om ærlighed, respekt, nærhed og andre gode ord, man nemt kan blive enige om.

Hvem holder vi skole for?

De bedrestillede? De resurssvage? Børn der har behov for specialunderpædagogisk bistand? Tokulturelle børn?

Det handler ikke kun om indstilling - også om ressourcer og dermed prioriteringer.

Demokrati som livsform

"Demokrati er en vanskelig størrelse. Det er ikke bare noget man har, fordi man har besluttet det og nedskrevet det i love og paragraffer. Demokrati eksisterer kun, hvor der er levende mennesker, som vil det. Det er deres indstilling, der er afgørende, ikke bestemmelser og vedtægter. Demokrati kan vel nærmest betragtes som en livsform, hvor afgørelser ikke træffes ved slagsmål eller afstemninger, men ved samtalen og forhandlingen, på baggrund af gensidig respekt og forståelse, herunder også hensynet til helhedens interesse. Dét betoner nødvendigheden af samarbejde, af oplysning og af samtale eller diskussion. Det understreger samtidig nødvendigheden af det frie ord, den frie tanke og det frie initiativ."

Sådan står der i Demokratiskriftet på Lilleskolen i Odense. Det er den demokratiske indstilling, vi søger at fremme i alle samarbejdsrelationer - blandt børn, forældre, personale, skoleleder og bestyrelse.

Det er krævende - for det med respekt og forståelse og hensynet til helheden ligger ikke altid i umiddelbar forlængelse af ens eget ærinde. I mange, mange situationer vil parterne se tingene fra vidt forskellige vinkler. Bestyrelsen er bestyrelse. Skolelederen er leder. Lærerne er lærere. Børnene er børn. Forældrene er far og mor.

Skal samarbejdet lykkes og bære frugt, er det helt afgørende, at det sker i gensidig respekt og forståelse for de særlige forudsætninger, den særlige indsigt, det ansvar og de opgaver, som de aktuelle deltagere i samarbejdet har. Dét er værd at være opmærksom på, hvis man går efter resultater, som peger fremad.

Initiativ og livskraft

Vi bliver aldrig færdige. Forandringerne hører aldrig op. Der fødes stadig nye børn.

I alle initiativer, vurderinger og beslutninger må bestyrelsen i samarbejde med skolelederen tænke langt, have øje for samtid og samfund, have blik for ønsker og konsekvenser på både kort og langt sigt.

Det gælder *børnenes* trivsel, udvikling, læring og muligheder i dag og i morgen.

Det gælder også *skolens* udvikling og ressourcer i alle henseender, så den kan fortsætte som en livskraftig skole for fremtidens børn.

Inger Kvist

Personalegoder på lavt blus i staten

Ingen privat sygesikring til ansatte på frie grundskoler

Frie grundskoler må ikke tegne helt eller delvist arbejdsgiverfinansierede sygeforsikringer for lærerne. Det har Personalestyrelsen meddelt og Undervisningsministeriet tilføjer at "forbuddet" gælder alle medarbejdergrupper, idet ministeriet finder, at en generel forsikring mod sygdom ligger ud over, hvad skolerne kan anvende sine midler til, da "sådanne forhold er institutionen uvedkommende".

Personalestyrelsen har taget stilling til tre modeller:

- Præmien afholdes af medarbejder og betales ved træk i medarbejderens bruttoløn.
- Præmien er fuldt ud finansieret af arbejdsgiveren.
- Præmien afholdes af medarbejderen med løntræk i nettolønnen.

Bruttolønsordningerne falder, fordi det vil gå udover de gældende overenskomster og aftaler om lønvilkår. Hvis bruttolønsordninger skal kunne anvendes, forudsætter det en aftale mellem Finansministeriet og organisationerne herom.

Den fuldt arbejdsgiverfinansierede ordning forkastes, fordi der ville være tale om et løn- og ansættelsesvilkår, der falder indenfor Finansministeriets godkendelseskompetence. Ministeriet vil ikke godkende sådanne ordninger og mener, at det i givet fald skal indgå i prioriteringen af de midler, der indgår i overenskomstforhandlingerne.

Hvis medarbejdere selv ønsker at tilslutte sig en forsikringsordning, der er etableret hos skolen og som betales af den ansattes nettoløn, så vil det være i orden.

Tilbage står spørgsmålet, om der kan etableres en ordning, hvor lærerne selv betaler af nettolønnen, mens de øvrige medarbejdere, som ikke er omfattet af en statslig overenskomst, får præmien betalt af skolen. Det kan heller ikke lade sig gøre. Af to grunde. Dels har Undervisningsministeriet vurderet, at det vil være uretmæssig brug af tilskudsmidler, dels er anvendelsen af ordninger med skattemæssige fordele betinget af, at alle ansatte på virksomheden tilbydes de samme ordninger.

Lilleskolerne mener, at der er tale om utidssvarende forhold, og det er direkte bekymrende, når Undervisningsministeriet anfører, at "sådanne forhold (forsikring mod sygdom) er institutionen uvedkommende". Medarbejdernes sundhed og adgang til hurtig og effektiv behandling i tilfælde af sygdom er i høj grad i skolens interesse – en sygepolitik er vist de fleste steder et vigtigt element i den personalepolitik, der praktiseres.

Personalegoder en mangelvare?

"Frynsegoder eller personalegoder kan ikke betragtes som en ret for offentligt ansatte". Så konstant udtaler den øverst ansvarlige for arbejdsgiversiden i staten, Finansministeren, sig i et svar til Folketingets Finansudvalg den 11. september i år. Det er ikke første gang spørgsmålet bringes op – men linjen i svarene er den samme: Offentligt ansatte har ikke ret til personalegoder; men den enkelte arbejdsgiver må selv "vurdere hvilke personalegoder, om nogen, der tilbydes de ansatte".

De frie grundskoler er underlagt Finansministeren for så vidt angår løn- og arbejdsvilkår for lærere, ledere og børnehaveklasseledere. Yderligere er skolerne underlagt de almindelige hensyn og principper ved disponeringen af offentlige bevillinger givet til et bestemt formål. Heraf følger den forholdsvis restriktive politik, som Undervisningsministeriet anlægger over for skolerne.

Det kan imidlertid være vanskeligt at finde ud af, hvilke personalegoder en skole må tilbyde sine medarbejdere, idet området ikke er konkret reguleret. Man kan skitsere grænserne således:

- Overenskomsternes bestemmelser skal overholdes – personalegoder med elementer af aflønning forudsætter, at der er hjemmel hertil i aftalerne
- Hensynet til at der er tale om offentlige midler givet til bestemte formål skal respekteres
- Goderne skal kunne begrundes tjenstligt eller i, at de er i arbejdsgiverens interesse

Kort nyt om lilleskoler og frie grundskoler

Flot vækst i elevtallet

Tre ud af fire skoler melder om stigende elevtal, og der går 441 flere elever på lilleskolerne. Lilleskolerne øgede deres samlede elevtal med 6,3% fra 2006 til 2007. Den gennemsnitlige medlemsskole har nu 143 elever – for 10 år siden gik der kun 111 elever på en gennemsnitlig lilleskole. Væksten fra 2006 til 2007 er størst i elevgruppen over 13 år, idet denne gruppe voksede med knap 9%, mens elevgruppen under 13 år steg med 5,2% fra 2006 til 2007. I SFO'erne kom der 6,8% flere tilskudsberettigede børn på medlemsskolerne.

Lilleskolerne: Gennemsnitlig skolestørrelse					
	1997	2000	2003	2006	2007
antal skoler	43	47	49	52	52
elevtal	4.774	5.571	6.228	6.997	7.438
gnmst. skolestørrelse	111	119	127	135	143

Lokalløn: Lilleskolerne er godt med – nye tal viser tendens

Lokallønnen udgør gennemsnitligt 1000 kr. om måneden pr. lærer på vores medlemsskoler. Lærerne på lilleskolerne modtager 560 kr. mere i lokalløn om året end gennemsnittet for lærerne på alle frie grundskoler. Det viser beregninger, som *Lilleskolerne* har foretaget på grundlag af udtræk fra databaserne i Fordelingssekretariatet. Både på resultatløns og funktionstillæg ligger lilleskolerne over gennemsnittet for alle skoler, mens kvalifikationsløns anvendes i omtrent samme omfang som på gennemsnittet af alle frie grundskoler.

Tallene viser også, at der er meget stor spredning, fra 0 kr. som minimum til 58.370 kr. pr. lærer pr. år som maksimum. Gennemsnittet ligger betydeligt højere end medianen, hvilket indikerer, at en mindre gruppe af skoler ligger med betydeligt højere niveau for lokale tillæg end resten. Denne gruppe trækker så gennemsnittet op. At det forholder sig således kan næppe undre henses til, at nogle skoler ligger i byområder, hvor lønniveauet på de omkringliggende skoler – herunder navnlig kommuneskolerne – er forholdsvist højt.

Oplysninger om skolens lokale løntillæg sammenlignet med alle frie grundskoler og andre lilleskoler fremgår af sidste side i brevet vedrørende statstilskud, som *Lilleskolerne* har sendt til skolen i september måned.

Mentorordning

Bestyrelsen har besluttet at iværksætte en mentorordning med henblik på at støtte nyansatte ledere. I praksis vil den nyansatte leder blive tilbudt 2-3 sessioner med en mentor, som Lilleskolerne honorerer. Mentoren vælges af den nye leder ud af et samlet mentorkorps, som tæller 15 erfarene skoleledere fra medlemsskolerne. Mentorerne vil i begyndelsen af 2008 blive samlet til en

kursusdag. Udover håndsækningen til nyansatte ledere kan initiativet formentlig også inspirere til at udbrede mentoring på skolerne.

Konference om specialundervisning 12. december

Ledermødet i december vil udfolde sig som en konference om specialundervisningen, hvor der fokuseres på samspillet mellem skolens opgaver, de mange involverede samarbejdspartnere og økonomiske vilkår og regler skolen er underlagt. Programmet falder i to dele. Om formiddagen vil emnet blive belyst gennem en række oplæg. Om eftermiddagen indbydes deltagerne til at engagere sig i gruppedrøftelser på tværs af skoler om skolens opgaver med specialundervisningen - hvordan skaber man sammenhæng og værdi i indsatsen?

Skolerne opfordres til at inviterer skolens PPR-kontor/ skolepsykolog med.

Formålet med konferencen er dels at bidrage til skolernes løsning af specialundervisningsopgaven, dels at manifestere en bred interesse for at udvikle specialundervisningen på medlemskolerne og dermed bidrage til at give sammenslutningens synspunkter vægt.

Lilleskolens Dag - plakaten skal bestilles nu

Elever fra Friskolen Østerlars kreerer årets lilleskoleplakat til brug for den årlige "åbent-hus-dag", som vi opfordrer alle skoler til at afholde den første lørdag i november - eller på en anden dag, der passer ind i skolens planlægning. Alle medlemsskoler modtager 2 eksemplarer. Plakaten udsendes i ugen op til efterårsferien.

Lilleskolefestival 2008 - hør radio fra årets festival

Humblebæk Lille Skole er vært for Lilleskolefestival 2008 - musik- og teaterfestivalen for de ældste elever på skolerne. *Lilleskolerne* har forstærket sit engagement i festivalen, som udelukkende hviler på medlemsskolernes lyst til at påtage sig værtskabet. Foreningen er således ansvarlig for at indkalde til et årligt møde, hvor værtsskolerne for de tre nærmeste år mødes. Endvidere har foreningen påtaget sig at koordinere udviklingen og redaktionen af festivalens særlig hjemmeside, ligesom vi forestår den praktiske del af rundsendelser til skolerne.

Værtskabet for de kommende års festivaler er ved at blive afklaret. Ifølge den aktuelle plan vil Børnenes Friskole være vært i 2009, Norddjurs Friskole i 2010 og i 2011 vil Sdr. Jernløse og Holbæk gå sammen om værtskabet. Det skal dog understreges at planen tages med forbehold, idet Børnenes Friskole først vil være endelig afklaret med hensyn til de praktiske muligheder i løbet af oktober måned.

En foreløbig festival-hjemmeside gik i luften i juni måned - her kan man fx hente en radioreportage fra 2007-festivalen på Haslev Privatskole - se link nedenfor. Hjemmesiden finansieres af deltagerbetalingen. Siden har tre formål. Dels et styringsværktøj til planlægning af festivalen, dels et kommunikationsværktøj mellem værtsskolen og deltagerne, dels en synliggørelse (kaldet det gerne PR) af festivalen og skoleformen.

LINK til radioreportage - podcast <http://www.podcastlink.dk/lilleskolefestival/index.html>

LINK til festivalhjemmesiden: www.lilleskolefestival.dk

Ledelsesudfordring: Forenkle og kvalificere opgaveløsningen

Ledermødet 30. oktober i Odense handler dels om penge, dels om forenklet og kvalificeret opgaveløsning. Formiddagens program om penge har overskriften "Fra husholdningsregnskab til professionel virksomhedsøkonomi" og fokuserer på hvordan driftsøkonomien kan tilrettelægges, ikke mindst gennem fornuftige aftaler med pengeinstitutter.

Om eftermiddagen introduceres en tankemåde som mange umiddelbart slet ikke forbinder med skole - og da slet ikke med pædagogisk ledelse. Det handler om LEAN. Opgaverne indenfor ledelse og administration øges og de bliver stadig mere komplicerede. Hvordan kan LEAN tilgange bidrage til at forenkle og kvalificere opgaveløsningen i dagligdagen og i årets cyklus - og hvordan kan LEAN og ledelse kombineres så skolerne bliver i stand til at udnytte de udfra kommende krav om dokumentation og rapportering på måder, der fra august 2008 styrker skolernes pædagogiske profil?

Tilsyn med skolernes værdigrundlag

Skolestyrelsen har afsluttet et tilsyn, der havde til formål at kontrollere, om der på skolernes hjemmeside er offentliggjort oplysninger om skolens værdigrundlag. Tilsynet er gennemført som en stikprøve undersøgelse af 35 udvalgte skoler.

Ifølge friskolelovens § 5, stk. 9 skal skolen "offentliggøre oplysninger om sit værdigrundlag på skolens hjemmeside på internettet". Tilsynsrapporten konkluderer, at alle skoler opfyldte kravet om at offentliggøre oplysninger og at skolernes formål lå indenfor lovens rammer. 2 af de 35 skoler var medlem af *Lilleskolerne*.

Bestemmelsen i lovens § 5, stk. 9 er udfoldet i bemærkningerne til loven, hvori det hedder:

"Bestemmelsen indebærer, at skolen skal lægge oplysninger på skolens hjemmeside om centrale værdier for skolens undervisning og virksomhed. Det gælder såvel religiøse værdier som særlige pædagogiske værdier eller principper, der kan være væsentlige for forældrenes valg af skole for deres barn.

Skolen skal tilsvarende oplyse, hvis den ikke har et værdigrundlag. Såfremt skolen ikke har formuleret de omtalte værdier for dens undervisning og virksomhed, lægges skolens vedtægtsbestemte formålsparagraf på skolens hjemmeside."

Tilsyn - arbejdsgruppe sat i stå

En ministeriel arbejdsgruppe med deltagelse af FGF og Dansk Friskoleforening har i nogen tid arbejdet med forslag til ændring af tilsynsbestemmelserne. Nu har ministeriet imidlertid meddelt, at man ønsker at sætte arbejdet i bero - formentlig fordi det næppe var til at komme igennem politisk med de tanker, udvalget arbejdede med.

Lilleskolernes bestyrelse har taget dette til efterretning. Bestyrelsen har tidligere i forløbet haft store betænkeligheder ved et forslag om at flytte en stor del af det statslige tilsyn med undervisning væk fra ministeriet og over i et nævn.

Vikartilskud til kort fravær - også i 2008

Den nuværende vikartilskudsordning fortsætter i 2008. Det var ellers ventet, at Fordelingssekre-

tariatet var klar med en ny ordning til ikrafttræden 1. januar 2008 - en ordning, hvor det er bebudet, at tilskuddet til kort fravær bortfalder. Kort fravær er fravær under 15 dage. Imidlertid er man ikke færdig med analyserne og detaljerne i den fremtidige model.

Da den nuværende model rent teknisk fungerer fint, er Fordelingssekretariatets bestyrelse besluttet på at tage sig den fornødne tid, inden en ny model implementeres. I den forbindelse spiller det også en rolle, at det edb-teknisk er en stor og krævende opgave at få et nyt tilskudssystem til at fungere. Der er ikke fastsat en dato for et nyt vikartilskudssystem - men et realistisk bud er 1. januar 2009.

Tilskud til nye skolemadsordninger - et pilotprojekt

I 2008 vil der kunne opnås et tilskud på op til 800 kr. pr. elev til etablering af nye skolemadsordninger. Skolens projekt skal være på mindst 40 skoledage i 2008 indenfor perioden 1. februar til 31. december. Tilskudsordningen er etableret som et pilotprojekt for afprøvning og udvikling af forskellige former for forældrebetalte skolemadsordninger.

Ved en skolemadsordning forstås en ordning, der indebærer, at alle elever på 0. - 10. klassetrin har adgang til et frokostmåltid på skolen. Ved prioriteringen af ansøgninger lægges der vægt på projektets faglige indhold, at der samlet set afprøves forskellige skolemadskoncepter samt at de udvalgte skoler repræsenterer forskellige aldersgrupper, skolestørrelser, beliggenheder og forskellige socioøkonomiske grundlag. De faglige betingelser går blandt andet på, at skolen skal have en mad- og måltidspolitik for at etablere en sund skolemadsordning og skolen skal undersøge mulighederne for at fortsætte en forældrebetalt ordning efter projektets afslutning. Skolen skal gennemføre ledsagende aktiviteter i relation til mad og sundhed, og sikre at der altid er en lærer eller andet pædagogisk personale til stede, når eleverne spiser skolemaden. Endvidere er det en betingelse, at skolen deltager i en ekstern evaluering af projektet, hvis skolen udpeges hertil.

Ansøgningsfristen er 12. oktober. Skolerne er blevet orienteret om links til ansøgningsskema m.m. i Skoleposten nr. 113 af 18. september.

Rejsesygesikring - nye regler pr. 1. januar 2008

Skolerne skal fra 2008 regne med udgifter til rejseforsikringer, når lejrskolen går til udlandet. Det er konsekvensen af, at omfanget af den offentlige rejsesygesikring ændres pr. 1. januar 2008. Ændringerne går dels på hvilke geografiske områder der er dækket, dels at ekstraudgifter til hjemtransport ikke længere er omfattet af det gule sygesikringskort - undtagen når rejsen går til Norge, Sverige, Island, Færøerne eller Grønland. Skolerne har modtaget mere udførlig information i Skoleposten nr. 113 af 18. september.

Jubilæer m.m.

Bagsværd Friskole - 50 år Jubilæet blev markeret den 15. september med en reception på skolen.

Albertslund Lille Skole - 40 år Fødselsdagen blev fejret med åbent hus, lørdag, den 15. september kl. 14-18. Der var teater, udstilling, kagekonkurrence, sjov for børn, grill og meget, meget mere.

Norddjurs Friskole – 25 år. Jubilæet blev markeret fredag den 14. september med et festligt arrangement på skolen fra kl. 14.00 til 02.00. Musik, dans, taler og mad var blandt ingredienserne.

Ørestad Friskole. Lotte Kamp har pr. 1. oktober overtaget det fulde skolelederansvar efter Kirsten von Müllen. Overdragelsen er led i en for længst tilrettelagt udviklingsplan for skolen. Kirsten von Müllen forsætter på skolen indtil hun skal på pension – formålet med lederskiftet er at frigøre hendes tid til at færdigudvikle skolens evalueringssystem.

Høring om kreativitet, innovation og naturvidenskab

Af Henrik Tarp Vang, bestyrelsesformand Hillerød Lille Skole

Hillerød Lille Skole afholder den 10. januar 2008 om aftenen i samarbejde med Lilleskoleforeningen en høring om kreativitet, innovation og naturvidenskab.

Spørgsmålet vil være hvordan vi kobler det kreative, musiske med det naturvidenskabelige. Hvordan vi bevarer og motiverer børns nysgerrighed i forhold til de naturfænomener de møder i deres dagligdag og hvordan vi udvikler naturfaglige og kreative kompetencer.

Høringen om kreativitet, innovation og naturvidenskab er en opfølgning på den høring Hillerød Lille Skole afholdt i januar måned i år om fremtidens skole. Her kom et panel bestående af direktør Lars Rohde fra ATP, bestyrelsesformand Helle Bro fra C4, tidligere udviklingsdirektør for Nokia, Lars Agerlin, konsulent Louise Weinreich fra DI, direktør Arne Carlsen fra DPU og Charlotte Antonsen fra Venstre med deres bud på hvilke faglige, kulturelle og sociale kompetencer det offentlige og private erhvervsliv vil efterspørge i de kommende år.

Høringen er åben for alle interesserede, herunder pressen. Til panelet har vi indbudt følgende repræsentanter fra forskningen og formidlingen:

- Claus Hviid Christensen - Professor i kemi, Danmarks Tekniske Universitet
- Trine Dahl-Jensen - Seniorforsker i geofysik, GEUS, Miljøministeriet
- Henrik Hautop Lund - Professor i robotteknik, Syddansk Universitet
- Lars-Henrik Schmidt - Dekan, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole
- Margrethe Vestager - Formand for Det Radikale Venstres folketingsgruppe
- Asger Høeg - Direktør for Experimentariet
- Opponenter: Ester Gregersen, Lea Herdal og Steen Høyrup Pedersen
- Opsamling og perspektivering - Olav Harsløf, Professor i Performance-design, RUC
- Ordstyrer - Benedicte Strøm

Program – 10. januar 2008:

19.30	Velkomst og præsentation af deltagerne v/ Henrik Tarp Vang, fmd. skolens bestyrelse
19.40	Om proceduren vedrørende høringen V/ Benedicte Strøm
19.45	Forskningen: 10 min. oplæg fra paneldeltagere: Claus Hviid Christensen, Trine Dahl-Jensen, Henrik Hautop Lund
20.15	Spørgsmål fra opponenterne: Ester Gregersen, Lea Herdal og Steen Høyrup Pedersen
20.30	Spørgsmål fra salen
20.45	Formidlingen: 10 min. oplæg fra de enkelte paneldeltagere: Lars-Henrik Schmidt, Margrethe Vestager, Asger Høeg
21.15	Spørgsmål fra opponenterne: Ester Gregersen, Lea Herdal og Steen Høyrup Pedersen
21.30	Spørgsmål fra salen
21.45	Opsamling og perspektivering v/ Olav Harsløf
22.00	Farvel og tak v/ Bent Faaborg, Leder af Hillerød Lille Skole

Hvem, hvor, hvornår:

Claus Hviid Christensen, Professor Daglig leder af Danmarks Grundforskningsfonds Center for Bæredygtig og Grøn Kemi på Danmarks Tekniske Universitet. Han er forsker inden for design, syntese og test af nanostrukturerede materialer med særlig fokus på forståelse og udvikling af katalysatorer. Claus Hviid Christensen er opfinder bag 29 patenter, med brintpillen som et kendt resultat i offentligheden og har i 2007 modtaget Videnskabsministeriets EliteForsk-pris. <http://www.kemi.dtu.dk/>

Trine Dahl-Jensen, Seniorforsker Er ansat på Geus, De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland. Hun deltager for øjeblikket i kontinentalsokkelprojektet, der bl.a. handler om retten til udnyttelse af undergrunden i det Arktiske Ocean. Trine Dahl-Jensen har været leder for forskellige forskningsekspeditioner, bl.a. LORITA-1 og Galathea 3 ekspeditionen. <http://www.geus.dk/index.htm>

Henrik Hautop Lund, Professor Forsker i sensor og actuator-teknologi ved Mærsk McKinney Møller Institut for Produktionsteknologi, Syddansk Universitet. Står i spidsen for forskningsprojektet Playware, der kombinerer legeforskning, robotteknologi og moderne kunstig intelligens. Før ansættelsen på Syddansk Universitet stod Henrik Hautop Lund bl.a. bag oprettelsen af LEGO Laboratoriet på Århus Universitet. <http://www.mip.sdu.dk/people/Staff/hhl.html>

Lars-Henrik Schmidt, Dekan Dekan for Danmarks Pædagogiske Universitetsskole fra d. 1.6.2007. Fra 2000-2007 Rektor for Danmarks Pædagogiske Universitet. Lars-Henrik Schmidt er Dr.phil. fra Århus Universitet og Professor i Filosofi fra Danmarks Pædagogiske Universitet 2000. Han har været gæsteprofessor rundt omkring på udenlandske universiteter og har siddet i en lang række udvalg og nævn, bl.a. etisk råd. www.dpu.dk/om/rektor

Margrethe Vestager, MF, Cand.polit. fra Københavns Universitet. Landsformand for Det Radikale Venstre fra 1993 til 1997. Kirkeminister fra marts 1998 til december 2000 og Undervisningsminister fra marts 1998 til november 2001. Blev i 2001 valgt ind i Folketinget i Frederiksborg Amt og blev i 2007 Formand for Det Radikale Venstres folketingsgruppe. <http://www.radikale.dk/CMS/vis.aspx?id=8842>

Asger Høeg, direktør for Experimentarium Blev 1988 adm. direktør for Experimentarium. Uddannet fra civilingeniør fra Danmarks Tekniske Universitet. Han har siddet i en lang række bestyrelser, bl.a. i Dansk Naturvidenskabsformidling. Asger Høeg har siden 2004 været formand for The European Collaborative for Science, Industry and Technology Exhibitions (ECSITE) <http://www.experimentarium.dk/dk/forside/>

Olav Harsløf, Professor Er ansat på Roskilde Universitetscenter på Institut for Kommunikation, Virksomhed og Informationsteknologier som professor i Visuel kultur og performance-design. Han er mag.art. fra Københavns Universitet og tidl. rektor for Det frie Gymnasium, Rytmisk Musikkonservatorium og Statens Teaterskole. Olav Harsløf er med i styregruppen for det kommende Rockmuseum i Roskilde. <http://www.ruc.dk/komm/Ansatte/vip/oha/>

Lea Herdal, socialpædagog Arbejder som familieekonsulent. Er tidligere forældre på Hillerød Lille Skole. Medlem af Allerød Byråd for SF, hvor hun sidder i Miljøudvalget, i Beskæftigelses- og Erhvervs-udvalget og Rådet for Bæredygtig Udvikling i Allerød. Lea Herdal var i 8 år formand for Skole- og Ungdomsudvalget i Allerød Kommune. <http://www.alleroedkommune.dk/>

Ester Gregersen, magister i uddannelsessociologi Lektor på Dannerseminariet, hvor hun underviser i socialfag og i kommunikation, organisation og ledelse. Ester Gregersen sidder i CVU København & Nordsjællands Efter og Videreuddannelsesudvalg som medarbejderrepræsentant <http://www.dannersem.dk/undervisere#eg>

Steen Højrup Pedersen cand.psych. Er tilsynsførende for Hillerød Lille Skole. Lektor på Learning Lab Denmark, Organisering, viden og læring, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole. Leder af forskningsprogrammet Kompetenceudvikling. Forskningsfelter: arbejdslivsforskning, organisations-udvikling, læring og

kompetenceudvikling, udvikling af menneskelige ressourcer og praksislæring.

<http://www.dpu.dk/site.aspx?p=5290&init=shp>

Benedicte Strøm journalist cand.polit. Direktør og kommunikationsrådgiver i Kaster+Strøm. Har været informationschef og kommunikationsrådgiver i henholdsvis Finansrådet, Tivoli og SAS Component og nyhedsjournalist, redaktionssekretær, studievært og programansvarlig på henholdsvis DR-TV Avisen, DR-Sporten, TV3 og TV2. <http://www.kasters.dk/>

Praktiske oplysninger:

Høringen finder sted den 10. januar på Hillerød Lille Skole, Brødeskovvej 3, Hammersholt, 3400 Hillerød, Tlf. 48266586 <http://www.hillerod-lilleskole.dk/>

Det er gratis at deltage i høringen men tilmelding er påkrævet. Max 200 deltagere efter først-til-mølle princippet. Man tilmelder sig høringen på: Kontoret@hillerod-lilleskole.dk

Kom venligst i god tid - Kl. 19.15 bliver dørene lukket for deltagere til høringen

Henrik Tarp Vang

KALENDER – 2007/08

30. oktober	Ledermøde i Odense – Professionel økonomistyring og finansiering samt introduktion til LEAN tænkning som værktøj til forenkling og kvalificering af opgaveløsningen
3. november	Lilleskolens Dag – plakaten kreeres af elever på Friskolen Østerlars
5. november	Regionsmøde Randers Lille Skole, kl. 17-21. For bestyrelsesmedlemmer, skoleleder og medarbejdere.
7. november	Regionsmøde Ryparken Lille Skole, kl. 17-21. For bestyrelsesmedlemmer, skoleleder og medarbejdere.
14. november	Regionsmøde Roskilde Lille Skole, kl. 17-21. For bestyrelsesmedlemmer, skoleleder og medarbejdere.
28. – 30. november	Specialundervisningstræf 2007 – i Holbæk
12. december	SPECIALUNDERVISNING – konference/ledermøde i København. Skolerne opfordres til at invitere skolepsykologer og andre fra PPR med
22. -23. januar	Refleksionsdøgn for ledere. – et anderledes kursus i Tisvildeleje
januar-maj 07/08	Kursus i projektstyring/projektledelse – henvender sig til medarbejdere der har ledelsesopgaver på afdelingsniveau. Fagligt niveau og omfang svarende til modul på diplomuddannelse. Afsluttes med en eksamen
6. marts	Ledermøde i Århus – Tema fastlægges efter ledertræffet i Vejle
11.- 12. april	Bestyrelsestræf og Repræsentantskabsmøde
29. april	Ledermøde i Holbæk – Tema fastlægges efter ledertræffet i Vejle; overenskomstfornyelsen kan meget vel blive hovedtema
27. maj	Intromøde for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer i Jylland
3. juni	Intromøde for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer, Sjælland
24. – 26. september	Ledertræf 2008 på XXXX